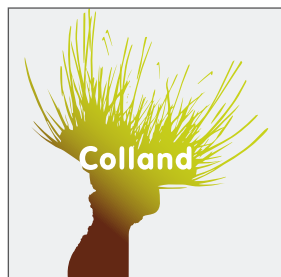

TOOLBOX

Voor meer info over
veilig werken, kijk op
www.agroarbo.nl

Corina van Zoest
Adviseur arbo

Biologische agentia

Tips en vuistregels voor uw toolboxmeeting

Mensen die werken in de groene sectoren houden van de natuur. Helaas zijn er in die natuur ook allerlei voor het blote oog onzichtbare beestjes die geen natuurschoon met zich meebrengen. Biologische agentia is een verzamelnaam voor micro-organismen, zoals virussen, schimmels, gisten en bacteriën. Die kunnen ziekte veroorzaken. Tegen de meeste biologische agentia is de mens goed bestand, dankzij ons goede afweersysteem en een gezonde huid.

Blootstelling

Blootstelling aan biologische agentia is mogelijk als u in contact komt met:

- Plantaardige materialen, zoals hooi en stro (met name bij schimmelvorming)
- Organisch stof (bijvoorbeeld zaaizaden en graanstof)
- Nevel van de hogedrukspuit bij het reinigen van een voertuig
- Afval en afvalwater
- Bloed en andere soorten lichaamsvocht
- Stof van dierlijke herkomst (wol, haren en dergelijke)

Werkzaamheden

Blootstelling is mogelijk bij onder meer de volgende werkzaamheden:

- Scheiden van afval
- Mesttransport
- Delven van graven
- Rioleringswerkzaamheden
- Plaatsen en gebruiken van een dixi
- Zaaïen en oogsten
- Schoonmaken
- Inkuilen
- Enzovoort, enzovoort

Gevolgen voor de gezondheid

De meeste micro-organismen zijn onschadelijk voor de mens. Sommige biologische agentia maken (ernstig) ziek. Ze komen het lichaam binnen via wondjes in de huid, de slijmvliezen van de ogen of via de luchtwegen. Het is dus zaak om ze buiten het lijf te houden. Vooral mensen met een ziekte of kwaal aan het afweersysteem moeten oppassen. Dit geldt ook bij het gebruik van antibiotica en bij zwangerschap. De bedrijfsarts is beschikbaar voor eventuele vragen hierover.

Snelle vermenigvuldiging

Onder ideale omstandigheden kunnen sommige bacteriën en virussen zich zeer snel vermenigvuldigen. Eén bacterie kan in 24 uur voor een miljard nakomelingen zorgen. Het gaat dan om de acute infectieziekten. Bij een chronische infectieziekte is de bacteriegroei aanzienlijk trager. Gelukkig kan ons eigen afweersysteem ook heel wat bacteriën aan en worden veel van de binnengedrongen bacteriën verwijderd voordat we ziek worden.

Voorkomen is beter dan genezen

1. Dek wondjes af met een niet-vochtdoorlatende pleister en verschoon die regelmatig.
2. Zorg voor zo min mogelijk stof en adem het niet in. Minder stof kan onder meer door rustiger rijden, nat maken en zorgen dat de wind het stof van je af blaast.
3. Was regelmatig de handen. Kom altijd met schone handen op een ander bedrijf aan.
4. Volg de instructies op de verpakking op, bijvoorbeeld bij het vullen van de zaaimachine.
5. Vermijd contact van de huid met bijvoorbeeld zaaizaad, hooi of mest.
6. Denk niet 'het is maar voor eventjes, het zal wel gaan'.
7. Houd de cabine gesloten tijdens het rijden en sluit deze bij in- en uitstappen zo snel mogelijk.
8. Zorg dat filters via het aanbevolen schema worden vervangen.
9. Zorg voor voldoende slaap, beweeg voldoende en eet gezond.
10. Eet en drink op een verantwoorde plaats.
11. Ken de risico's van het werk. Is iets onduidelijk, vraag het de werkgever.
12. Bekijk ook de toolboxes over teken, de eikenprocessierups en stoflengen.

Persoonlijke beschermingsmiddelen

Een gezonde huid is vrijwel ondoordringbaar voor ziekteverwekkende micro-organismen. De huid is wel kwetsbaar als deze beschadigd is, bijvoorbeeld door verwonding of ontsteking. Draag daarom altijd de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen en houd ze schoon. Zie onderstaande tabel.

Werkzaamheden	Risico's	Persoonlijke beschermingsmiddelen	Tips en adviezen
Zaaien en oogsten	Allergenen Organisch stof Bacteriën Schimmels	Adembescherming ter voorkoming van allergieën/longziekten	Rij met gesloten cabine Veroorzaak zo min mogelijk stof, maak gebruik van de wind Vermijd huidcontact met zaaizaad of geoogst product
Delven van graven	Infecties door uitloop van lichaamsvocht bij opgraven	Adem- en huidbescherming	Zorg dat het stof en de damp die vrij kunnen komen niet worden ingeademd. Zorg voor vaccinaties tegen tetanus en hepatitis A en B
Rioolwerkzaamheden / waterbouw	Infectieuze agentia, organisch stof	Adem- en huidbescherming	Vaccinatie tegen hepatitis A
Mesttransport / verwerking	Zoönosen (bijvoorbeeld Q-koorts)	Mestmonster nemen: laarzen, mondkapje, wegwerpoverall met capuchon	Zorg voor goede hygiëne en kom niet in aanraking met het lichaamsvocht van geiten en dergelijke
Slopen	Vleermuizen met rabiës, bacteriën, schimmels	Adem- en huidbescherming	Als u door een vleermuis wordt gebeten of gekrast, ga dan altijd naar de eerste hulp van het ziekenhuis
Groenvoorziening/bos	Processierups, teken	Alle huid bedekken in verband met brandharen, adembescherming Huid bedekken, eventueel teekwerende kleding	Wees alert op de nesten Bekijk de toolboxes over teken en de eikenprocessierups Verwijder teken zo snel mogelijk
Grondwerkers	Bij grondwerk in de buurt van witte kuilen is er risico op antrax/miltvuur	In grond met kadavers: overall, handschoenen	Ga bij wondjes direct naar de EHBO Bereid u goed voor als er werkzaamheden moeten worden verricht in of nabij een kuil bedekt met ongebluste kalk waarin dierlijke kadavers zitten

Dit zijn algemene richtlijnen. Elke werksituatie vraagt om een eigen inventarisatie van de risico's en daaruit volgende maatregelen.